

OMAAVALVONTASUUNNITELMA

Vauva- ja pikkulapsilähtöinen perhekuntoutus (ympäri vuorokautinen), 26.2.2024

Sisällys

1.	Palveluntuottajan perustiedot.....	2
2.	Yleistä.....	2
3.	Toiminta-ajatus, arvot ja hyveet	2
4.	Riskinhallinta sekä asiakkaiden ja työntekijöiden turvallisuus	3
5.	Asiakkaan asema ja itsemääräämisoikeus.....	5
6.	Asiakastietojen käsittely ja kirjaaminen.....	6

1. Palveluntuottajan perustiedot

Palvelun tuottaa Helsingin ensikoti ry (0201240-0). Toiminta tapahtuu osoitteessa Ensi-Kodin tie 4, 00510 Helsinki (Silmu, Verso) toiminnasta ja omavalvontasuunnitelman ajantasaisuudesta vastaavat yksiköiden esihenkilöt Sini Backman, sini.backman@helsinginensikoti.fi, 040 573 8473 ja Pipsa Tamminen, pipsa.tamminen@helsinginensikoti.fi, 040 523 0781.

2. Yleistä

Omavalvontasuunnitelmassa keskeisessä roolissa ovat turvallisuus ja toimintaympäristön asiakaslähtöisyys. Suunnitelma päivitetään tarvittaessa. Ajantasalla oleva omavalvontasuunnitelma on nähtävänä yksikön yhteisissä tiloissa. Omavalvontasuunnitelma on nähtävänä siten, että asiakkaan tai yhteistyökumppanin ei tarvitse sitä erikseen kysyä.

3. Toiminta-ajatus, arvot ja hyveet

Helsingin ensikodin ympärivuorokautinen vauva- ja pikkulapsilähtöinen perhekuntoutus tarjoaa lastensuojelulain mukaista avohuollon tukitoimena toteutettavaa ympärivuorokautista perhekuntoutusta. Kuntoutus on intensiivistä, suunnitelmallista ja näyttöön perustuviin menetelmiin pohjautuvaa. Kuntoutuksessa laaditaan lapselle yhdessä perheen ja viranomaisverkoston kanssa asiakastyön suunnitelma, joka ohjaa suunnitelmallista työskentelyä. Kuntoutus perustuu vanhemmuutta ja vauvan kehitystä tukevalle säännölliselle viikkorakenteelle, jossa toistuvat vanhemmuutta ja vuorovaikutusta vahvistavat ryhmät sekä perhekohtainen työskentely. Kuntoutukseen sisältyy aina ensikodin konsultoivan psykiatrin työskentely. Työn tavoitteena on varmistaa lapsen iänmukainen hoiva ja huolenpito sekä arvioida vanhemmuutta ja perheen voimavarojen riittävyttä. Yksiköitä on kaksi ja molemmissa on viisi perhepaikkaa.

Helsingin ensikoti ry:n toiminnan tarkoitus, missio on:

”Jokainen lapsi on pelastettava elämälle. Kun muissa herää huoli, meissä syntyy toivo.”

Helsingin ensikoti ry:n kaikessa toiminnassa toteutuvat yhdistyksen arvot ovat:

- *Lapsi ensin! Lapsella on oikeus hyvään elämään. Lapsen oikeuksien toteutuminen on aikuisten vastuulla.*
- *Jokainen meistä on arvokas. Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus ohjaavat toimintaamme. Kunnioitamme yksilöllisyyttä ja pyrimme asiakaslähtöisyyteen.*
- *Muutos on mahdollista. Jokaisella on mahdollisuus kasvuun ja toivon säilymiseen.*
- *Korkea ammattitaito. Ammatillisen osaamisen ylläpito ja kehittäminen palvelevat asiakasta.*
- *Turvallisuus. Asiakasperheitten hoitoympäristö ja henkilökunnan työympäristö on turvallinen ja viihtyisä. Toiminta on taloudellisesti vakaata.*

Yhdistyksessä on laadittu hyveet, jotka ovat toimintaperiaatteitamme ja ohjaavat kaikkien yksiköiden toimintaa.

- *Arvostavuus*
- *Joustavuus*
- *Kannustavuus*
- *Keskustelevuus*
- *Luotettavuus*
- *Oikeudenmukaisuus*
- *Vastuullisuus*
- *Ystävällisyys*

Korkea ammattitaito

Vauva- ja pikkulapsilähtöisen perhekuntoutuksen koko vakituinen henkilökunta on Valviran hyväksymiä, vähintään AMK-tasoisesti koulutettuja vauva- ja pikkulapsiperhetyön ammattilaisia. Henkilökunnalla on säännöllinen työnohjaus palvelun laadun turvaamiseksi ja kehittämiseksi. Tiimin tukena työskentelyssä on muun muassa konsultoiva psykiatri, ensikodin perheterapeutit, toimintaterapeutti sekä sosiaalityöntekijä. Korkeaa ammattitaitoa vahvistetaan myös yhdistyksen tavoitteellisella koulutusmyönteisyydellä, sekä terapeuttisella työskentelyotteella. Toimimme perhekeskeisesti ja tuemme perheitä yksilöllisesti. Uskomme, että muutos on mahdollista, mutta se edellyttää turvallista ympäristöä ja ihmissuhteita.

4. Riskinhallinta sekä asiakkaiden ja työntekijöiden turvallisuus

Riskinhallintaan laaditut ohjeet ja reagointi

Henkilökunta ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista tms. asian luonteesta riippuen kertomalla siitä esihenkilölle, täyttämällä uhka- ja vaaratilanelomakkeen tai epäkohtailmoituslomakkeen sekä kertomalla tarvittaessa työsuojeluvaltuutetulle. Jokaista työntekijää kannustetaan korjaamaan sellaiset pienet epäkohdat, jotka voi itse hoitaa. Työryhmä käsittelee tapahtumat sisäisesti sekä tarvittaessa asiakkaiden kanssa. Työsuojelutoimikunta käsittelee uhka- ja vaaratilanneilmoitukset sekä tarvittaessa tekee päätöksiä toimintaprosessien muuttamisesta yhdessä yhdistyksen johtoryhmän kanssa. Keskeiset sisäiset prosessit ja aineistot:

- Tietoturva- ja tietosuojaohje
- Palo- ja pelastussuunnitelma
- Uhka- ja väkivaltilanteiden ohje ja tiedonkeruulomake
- Ohje yksikön oven avaamisesta

Työsuojelulliset riskit kartoitetaan myös työterveyshuollon tekemien työpaikkakäyntien yhteydessä yksiköittäin vähintään viiden vuoden välein.

Riskien ennakointi ja reagointi

Toimintamuutosten suunnitteluvaiheessa pyritään jo ennakoimaan mahdolliset uudet haasteet ja riskit. Tarpeen mukaan asiassa ovat mukana toiminnanjohtaja/työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutetut tai -toimikunta ja/tai työterveyshuolto, esihenkilöt.

Asiakkaiden ja työntekijöiden turvallisuus

Yksikössä on palo- ja pelastusviranomaisen edellyttämä suunnitelma, ja yksikössä on nimettynä palo- ja pelastusasioista vastaava työntekijä. Yksikössä on palovaroitinjärjestelmä. Järjestelmää tarkastetaan kerran kuukaudessa. Palotarkastukset toteutetaan säännöllisesti, ja noudatamme saamiamme ohjeita. Teemme yhteistyötä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa tilanteen ja tarpeen mukaan. Yksikössä on käytössä hälytysnapit vartijan kutsumiseksi paikalle uhkatilanteissa. Turvanappeja testataan viikoittain. Testaus kirjataan yksikön kalenteriin, yksikön esihenkilö seuraa toteutumista. Yksikössä on käytössä tallentamaton kamera- ja ääniseuranta yöaikaan. Henkilökunta seuraa järjestelmän toimivuutta päivittäin.

Tarvittaessa selvitämme rakennuksiin liittyviä epäilyjä kosteus-, ilmanvaihto- tms. ongelmia.

Jos yksikön työntekijä havaitsee asiakkaan sosiaalihuollon tai muun palvelun toteuttamiseen liittyvän epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan, joka johtuu yksikön toiminnasta (hoidon tai huolenpidon laiminlyönti, liian vähäinen resurssointi tms.), tulee hänen ilmoittaa asiasta viivytyksettä työryhmän esihenkilölle. Mikäli esihenkilön valtuudet eivät riitä asian korjaamiseen, tulee hänen olla yhteydessä toiminnanjohtajaan, jonka tulee ryhtyä asian vaatimiin toimenpiteisiin. Johtoryhmä käsittelee asian tarvittaessa.

Mikäli havaittu epäkohta tai ilmeinen epäkohdan uhka liittyy muuhun kuin oman organisaation toimintaan, asian havainnut työntekijä ilmoittaa siitä yksikön esihenkilölle ja täyttää tarvittaessa epäkohtailmoituksen. Esihenkilö sopii toiminnanjohtajan kanssa siitä, kuka ilmoittaa asiasta kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Asian hoitava työntekijä tekee asiaa koskevat kirjaukset asiakastietojärjestelmään.

Yksikön esihenkilö arvioi henkilöstöresurssien riittävyyden viranomaismitoituksen, vuosittaisen talousarvion ja tilannekohtaisen tarpeen raameissa. Esihenkilö hankkii sijaiset ja tilapäisen työvoiman.

Infektioiden ja tarttuvien sairauksien ennaltaehkäisystä huolehditaan noudattamalla riittävää puhtaanapitoa, joka toteutuu erillisen laitoshuollon omavalvontasuunnitelman mukaisesti. Jos asiakkaalla epäillä tartuntaa, ohjataan hänet pysymään omassa huoneessa/eristystilassa yksikön ohjeen mukaisesti. Jos asiakkaalla on tartunta, infektio lääkäri määrittelee tapauskohtaisesti eristyksen/karanteenin.

5. Asiakkaan asema ja itsemääräämisoikeus

Palvelun tilaaja on arvioinut asiakkaan palvelun tarpeen ja sisällön. Palvelun keskiössä on aina lapsen edun toteutuminen. Asiakkaan itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan. Aikuinen asiakas on aina mukana itseään ja lastaan koskevilla neuvotteluilla.

Asiakkaita kohdellaan aina yhdistyksen arvojen ja hyveiden mukaisesti arvostavasti ja kunnioittaen. Jos epäasiallista kohtelua havaitaan, asia käsitellään asiakkaan, ao. työntekijän ja esihenkilön kesken, tarvittaessa asiakkaan palveluun ohjanneen tahon kanssa. Jos asia on erityisen vakava, se käsitellään myös toiminnanjohtajan kanssa. Asiakkaiden itsemääräämisoikeutta ja oikeutta palveluun rajoitetaan vain, jos asiakas uhkaa toiminnallaan itsensä, lapsensa, muiden asiakkaiden tai työntekijöiden terveyttä tai turvallisuutta tai milloin siihen on lastensuojelulain mukainen peruste. Vakituinen henkilökunta on käynyt ensiapu- ja yhdistyksen oman turvallisuuskoulutuksen, jossa painotetaan uhka- ja väkivaltatilanteita ehkäiseviä toimia ja harjoitellaan väkivaltatilanteita varten toimintoja, joissa uhattuna olevan henkilökunnan, asiakkaiden ja myös väkivaltaisesti käyttäytyvän henkilön vahingoittumista vältetään. Työsuojelu seuraa yksiköissä tehtyjä uhka- ja väkivaltailmoituksia ja antaa niistä palautetta.

Asiakkaan osallisuus

Yksikössä on käytössä palautetietoisien hoidon malli (Feedback Informed Treatment), jossa asiakkaat arvioivat viikoittain omaa hyvinvointia sekä yhteistyösuhdetta, kuntoutuksen sopivuutta juuri hänelle. Ensikodilla teemme muutostyötä perheiden hyvinvoinnin eteen. Tästä syystä kutsumme asiakkaita aktiivisesti palautetietoisien hoidon mallin avulla yhteistyöhön, tutkimaan yhdessä, mitä hyvinvoinnille tapahtuu kuntoutuksen aikana. Samalla tulemme tietoiseksi siitä, mitkä tekijät vievät juuri kunkin asiakkaan kuntoutusprosessia eteenpäin.

Asiakkaat asettavat myös omalle kuntoutukselle tavoitteet, joita seuraamme verkostopalavereissa yhdessä asiakkaan, kunnan sosiaalityöntekijän, muun verkoston ja yksikön henkilökunnan kesken. Neuvottelut toteutetaan noin kuukauden välein.

Yksikön kaiken toiminnan tavoitteena on edistää asiakkaiden kaikenpuolista hyvinvointia. Turvallinen, vauvaperheelle sopiva arki toimii vakauttavana (kuntouttavana) tekijänä. Sen lisäksi yksikön vertais- tuellinen toiminta (ryhmät, yhteisökokoukset jne.) sekä yksilö- ja perhekohtainen työskentely suunnitellaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Ensikodin työryhmien korkea ammattitaito ja jatkuvasti ylläpidettävä osaaminen täydennyskoulutuksella ja työnohjauksella luovat edellytykset kuntoutuksen tavoitteiden (fyysinen, psyykinen, kognitiivinen, sosiaalinen) saavuttamiselle. Ensikodin ympärivuorokautisessa kuntoutuksessa henkilökunta on yöaikana vauvaperheiden tukena.

Lääkehoito

Vauva- ja pikkulapsilähtöisessä perhekuntoutuksessa vastuulääkärinä toimii lasten- ja nuortenpsykiatri Merja-Maaria Turunen. Turunen vastaa yksikköjen lääkehoitosuunnitelmasta. Pääsääntöisesti asiakkaat huolehtivat itse lääkkeiden oikea-aikaisesta ottamisesta sekä seuraavat niiden vaikutusta

vointiinsa. Tarpeen vaatiessa asiakas tai yksikön työntekijä on yhteydessä lääkehoidosta vastaavaan hoitotahoon.

6. Asiakastietojen käsittely ja kirjaaminen

Asiakastyö kirjataan sähköiseen asiakastietojärjestelmään. Asiakkaan mahdolliset paperiset asiakirjat säilytetään toimistossa lukitussa kaapissa. Tietojen luovuttaminen tapahtuu lainsäädännön määrittelemien ehtojen mukaisesti. Asiakastietoja käsitellään vain salatussa sähköpostissa, jos sähköpostin käyttö on tarpeellista. Dokumentoinnista on kirjallinen toimintaohje ja kirjaamiskäytännöt ovat osa uuden työntekijän perehdytystä. Yhdistyksessä on vuosittain asiakastyön kirjaamiseen keskittyvä koulutustilaisuus.